

ĻAUNUMS

„Viss, kas ir pasaules plānā, ir labi, un ļaunais drīkst pastāvēt tikai zināmu laiku.”
(Rūdolf Šteiners)

Ļauno nevar mīlēt, bet var mīlēt izaicinājumu, kas vēršas pie mums caur ļauno, jo patiešām labais rodas tikai no pārveidotā ļaunā, sliktā.

Bieži vien var dzirdēt: „Kādēļ jārunā par slikto, par ļauno? No tā paliek grūti, viss šķiet bezcerīgi un rokas nolaižas. Varbūt īstenībā viss nemaz nav tik ļauni, kā izskatās. Galu galā dzīvē ir arī daudz laba, uz ko var skatīties, lai nezaudētu cerību.”

Tas ir pareizi, bez mūsu līdzdalības pastāvošais labais jāievēro, jāatbalsta, jāprieccājas par to, bet ar to nepietiek. Mums ir jāpieliek kaut kas arī no sevis, kā to ir izdarījuši neskaitāmi citi, par ko mēs varam priecāties un balstīties uz to. Galu galā tieši tam mēs esam šajā pasaulē. Labais ir patiesība, un, lai to sasniegtu un atpazītu, cilvēkam jāiziet cauri dažādu nepatiesību brikšņiem, ko mēs saucam par ļauno, citādi labais var plaukt un zelt viņam apkārt, bet viņš to nemaz neievēros. Katrā ziņā tas ir ceļš tiem, kuri piešķir patiesībai kādu vērtību. Skaidrošanās ar ļauno ir un paliek svarīgākais cilvēka uzdevums apziņas dvēseles laikmetā, kurā mēs pašlaik dzīvojam. Tas ir vienīgais īstais ceļš ļaunā pārvarēšanai. Visi pārējie ceļi ir vai nu iluzori, kur tiek radīts rosības iespaids (Martas aktivitāte), vai ved atpakaļ pagātnē, vai aizmāna mūs uz citām takām, kas it kā ved uz priekšu, bet agri vai vēlū beidzas strupceļā.

Tas, ka mūsdienās ļaunais acīmredzami pieņemas spēkā, izplatās un samilzt līdz noziedzīgiem apmēriem, notiek tieši tādēļ, ka mēs izvairāmies tajā ieskatīties un atzīt par reālu spēku, uzdot tam būtiskus jautājumus un sagaidīt atbildes. Ja mums neizdodas pilnībā aizvērt acis uz to, mēs tomēr cenšamies skatīties uz to, tā teikt, caur puķēm, ar puspievērtu aci. Bet šādi mēs uztveram tikai tā virspusi, “šovus”, ko tas mums rāda, lai arī tie ir visai reāli “šovi”, jo pavisam reāli skar un grauj cilvēku likteņus, tomēr tās ir izrādes, kas domātas, lai novērstu pēc iespējas lielāka cilvēku skaita uzmanību no īstajām problēmām, no īstā ļaunuma, kas neatpazīts darbojas zem šīs virspuses.

Tā tas ir, ļaunais, kas parādās mums atklāti, biedējoši, apdraudoši, vienmēr ir maska, pārbaudījums, bet – un tas ir būtiski – tas kļūst par īstenību tieši tad, ja mēs to neievērojam, ja izvairāmies ieskatīties aiz šīs maskas un ieraudzīt, sadzirdēt vai sajūst to, kas slēpjas aiz tās. Ja mēs netiekam tālāk par redzamo negatīvo parādību virspusi, mēs neviļus ļaujām tām iespaidot sevi daudz dziļāk, nekā tas būtu iespējams, ja mēs pārdomātu tās, meklētu iespēju saprast to slēptos nodomus attiecībā uz mums. Jo aiz maskas – un tikai aiz ļaunā maskas – ir atrodams tas, kas pieļauj šo ļauno mūsu attīstības vārdā. Un tikai tas ir īstais jebkuras problēmas risinājums, kas pastāv ļauno spēku atpestīšanā no nepieciešamības biedēt, graut un iznīcināt. Šai ziņā uzmanības vērti ir skotu teosofa Daniela Danlopa vārdi viņa 1919. gadā publicētajā rakstā „Nemirstības zinātne”, kurā viņš apraksta kādu atklāsmes pārdzīvojumu, kura gaismā nonāk pie atziņas par cilvēka uzdevumu ļaunā priekšā:

„Kad apziņa izplešas un aptver veselumu, mēs ieejam īstajā dvēseles pasaulē; šī pasaule uzliesmo kā zibens... un ir spožāka par sauļu miriādēm, kas nedz apžilbina, nedz apdedzina. Mūsu pasaule ar tās civilizācijas virpuli, ar visām formām, ko mēs satiekam uz Zemes, ar Mēnesi un zvaigznēm tiek pārveidota šajā neizsakāmi skaistajā gaismā, kas nemet ēnas, kas, spīdot no iekšienes, caurstrāvo itin visu. Šādu pārdzīvojumu nekad vairs nevar aizmirst. Ikdienu rūpju nasta izzūd mīlestībā, spēkā un gudrībā, kas valda dvēseles pasaulē, kura atrodas gan iekšpus, gan, tomēr, ārpus laika. Mēs ienirstam atpakaļ laikā, taču mēs esam redzējuši gaismu un dzirdējuši tās balsi... Turpmāk mēs dzīvojam, lai pārveidotu Zemes tukšnešus par zaļām ganībām, **lai izmānītu ārā [ļauņās] būtnes, kas rāpo tumsā, un iemācītu tām panest gaismu.**” (No D.N.Dunlop „The Science of Immortality”, „Der Europäer, 4/2009)

Īstenībā mūsu dvēseles tumsā rāpojošās „būtnes” ilgojas pēc gaismas; tās ir nosodītas dzīvot tumsā un to vairojot tik ilgi, kamēr cilvēks atpestīs tās no šī uzdevuma, kas tām uzlikts viņa dēļ. Tikai cilvēks – vienīgā brīvībai radītā būtne mūsu kosmosā – var kaut ko radikāli pārveidot šajā pasaulē, ja vien viņš to apzinās un vēlas.

Mēs nekad neatradīsim labo šaipus ļaunā vai blakus ļaunajam, vai kaut kur tālu prom no ļaunā; mēs to atradīsim tikai viņpus, izlīduši cauri, tā teikt, pūķa iekšām. Visas pasakas par to vien runā. Visas mistērijas pastāv konfrontācijā ar ļaunajiem spēkiem. Īstā gaisma ir tikai tuneļa galā, lai gan arī citādi var būt gaiši, šķietami gaiši, omulīgi gaiši, bet tas vienmēr būs nomaļus no īstā ceļa. Ja es cenšos skatīties tikai uz labo, es ļaujies ilūzijai, ka viss ir kārtībā, un mana griba atslābst, mans entuziasms noplok. Pat ja es daru kaut ko, manuprāt, labu, vēl neiepazinis ļauno, neizlaidis to caur sevi, es pavisam droši esmu ilūziju varā. Jo labais patiešām rodas tikai no pārveidota ļaunā.

ĀRĒJIE UN IEKŠĒJIE KARI

Rūdolfs Šteiners runā par to, ka mūsdienās visiem ārējiem kariem jābeidzas, tie jāpārnes iekšā, cilvēka dvēselē. Ļaunais ir pieveicams tikai tur. Ko tas nozīmē? Kad es redzu kādu ļaunu darbu vai dzirdu par tādu, kā es zinu, ka tas ir ļauns? Acīmredzot es to jūtu. Es jūtu to savā sirdī, savā dvēselē. Un tad ir svarīgi, ko es daru ar to. Ja tas neskar mani tieši, tā teikt, „manu kreklu”, es varu tūlīt novērsties no tā, aizmirst un vairs nedomāt par to. Tad tas aiziet pasaulē un netraucēti turpina savu postāžu. Bet es varu ieņemt to sevī, konsolidēt kādā tēlā tā, lai tagad tas būtu manā rīcībā, sasniedzams. Es varu paņemt to, tā teikt, aiz ragiem un nelaist prom, kamēr tas neatzīsies savos nodomos. Par to runā aina no Vecās derības: Jēkaba nakts cīņa ar kādu neredzamu būtni, kurai viņš saka: „Es tevi neatlaidīšu, iekams tu mani nesvētīsi.” (1 Mozus 32:27) Tas var ilgt kādu laiku, bet, ja es neatlaižos, tad agri vai vēlu tam nekas cits neatliek, kā atklāt savas kārtis, un tā jau ir uzvara. Līdz ar to tam ir atņemts dzelonis, tas tiek atbruņots. Tas vairs neapdraud, neiedveš bailes, jo būtībā tas savu darbu ir paveicis, izpildījis savu uzdevumu: uzmodināt mani, ļaut man saskatīt lielās kopsakarības un aiz tām absolūti vareno labo, kas ir pāri visām dualitātēm, pāri visiem antagonismiem un pretrunām.

Labais ir sevī tik pilnīgs,
Ka tam būtībā nav pretstata;

Tas nepazīst nevienu „ienaidnieku”,
Nevienu pretinieku.
Labais neoponē, tas atbrīvo –
Tas arī, galu galā, necīnās,
Bet dziedē.
Absolūti labajam nepastāv principiālas starpības
Starp vājuma dēļ nebrīvo un ļauno.
Labais uzņem sevī abus ar mīlestību,
Atbrīvojot un pārveidojot tos.

Alfred Schütze

Principā visu, kas ap mums un ar mums notiek, var aplūkot ar domu, ka dzīvē vienmēr darbojas pareizie impulsi, tikai vispirms ar mīnusa zīmi, kamēr cilvēkos nepamostas dievišķā dzirksts un viņi neierauga notiekošo lielākās kopsakarībās. Tieši tādēļ visu problēmu risinājumi, kad mēs uztveram tās ar savu parasto apziņu, ir meklējami mums šķietamajam pretējā virzienā. Tādēļ visus antroposofu mēģinājumus pielāgoties vispāratzītam domāšanas veidam ir visnotaļ pamatoti uzskatīt par maldīgiem, un jāaprod ar domu, ka pareizais vienmēr jāmeklē tieši pretējā virzienā, nekā to parasti mēģina darīt. Ne jau velti pozitīvās attīstības parabola pēc Golgātas mistērijas rāda virzienā, kas ir pretējs iepriekšējam. Tas attiecas uz pilnīgi visu. Katram jāizcīna šis pagrieziens sevī, tikai tad varēs sasniegt attīstības mērķi.

Un te ir vietā pieminēt parunu par straumi, kurai līdzī peld tikai beigtas zivis. Dzīvās vienmēr cīnās pret straumi, pret *main stream*.

Mūsu uzdevums ir izzināt ļauno, saprast to un pārveidot, nevis novērsties no tā, ignorēt un paziņot par neesošu. Lai izvairītos no ļaunā, ir nodibināta tā sauktā *New Age* kustība, kas veiksmīgi to arī dara. Savukārt mūsu īstā maize ir problēmas un ar to saistītie izaicinājumi. Un es no sirds gribētu iedvest jums drosmi un pat atklājuma prieku, pētot šo daudzveidīgo, bagāto un apsolījumiem pilno problēmu pasauli. Bez tām (problēmām) mēs visi būtu nolemti lēnai iznīkšanai, daži bagātībā, citi nabadzībā, bet lielākā daļa apmierinoši vidējas labklājības stāvoklī. Atcerēsimies, ka problēmas nāk no labajiem spēkiem kā atbilde uz ļauno spēku uzbrukumiem, ielenkumiem un kārdinājumiem un ka pasaules plānā viss ir labs.